

Cristina Mihaela N. B. DOIU
The Doctoral School of The Bucharest University of Economic Studies

ESTONIA-CHAMPION OF COHESION POLICY 2007-2013

Empirical
study

Keywords

Cooperation
European Union
Member States
Cohesion Policy
Estonia

JEL Classification

F55, F62, N14

Abstract

"Europe is nothing but a common Will Of Those who live in it, through a common vocation ... European unity is the European spirit." (Bernard Vuyenne)

Defined as a "political and economic partnership unique in the world", gathering together 28 member states, the European community Determined since the Beginning of Significant interest. The consistent impact in the field of economic and social inequities generates a strong debate in the member states over the enlargement process. The convergence or divergence regional development impact and perspectives relevant Became the Cohesion policy issues and subsequently Became one of the base Priorities of the EU. Main focus of this policy WAS social and economic disparities reducing Between member states and regions, Sustainable Development and equal Opportunities.

In this perspective the present study intend to analyze the main strands of cohesion policy of Estonia and the results obtained in 2007-2013.

Introducere

Supranumit „țara celor 1000 de insule”, Republica Estonia este cea mai nordică dintre țările baltice, cu o suprafață de 45227Km² și o populație de 1,34 milioane de locuitori. Deși este una dintre cele mai puțin populate state membre, Estonia a cunoscut o dezvoltare rapidă după restaurarea independenței față de Rusia (1991), devenind membru NATO în 29 martie 2004, stat membru UE în mai 2004, OECD în 2010 și Zona EURO în 1 ianuarie 2011.

Estonia (http://ro.wikipedia.org/wiki/Estonia#cite_note-HDI-2) este o republică parlamentară împărțită în 15 subdiviziuni, denumite individual *maakond*. Capitala și cel mai mare oraș este Tallinn. Estonia are cel mai mare produs intern brut pe cap de locuitor dintre toate fostele republici ale URSS – respectiv 12,688 EURO. Acest „Tigru Baltic” a fost desemnat ca o „economie cu venit mare” de către Banca Mondială, ca „economie avansată” de către Fondul Monetar Internațional; Națiunile Unite clasifică Estonia drept „țară dezvoltată” cu un Indice al Dezvoltării Umane „foarte ridicat” (Human Development Report 2011) iar țara se află pe primele locuri în termeni de libertate a presei (locul 3 în lume în 2012 conform Press Freedom Index 2011-2012), libertate economică, libertate politică și educație.

Politica de coeziune în Estonia

Uniunea Europeană cuprinde 28 de state membre, formând o comunitate și o piață unică de aprox. 497 de milioane de cetățeni. Cu toate acestea, există puternice disparități economice și sociale între statele care o compun și cele 274 regiuni aferente.

Politica europeană de coeziune se află în centrul efortului de a îmbunătăți poziția competitivă a Uniunii în ansamblul său, intervenind în special în dezvoltarea economică a celor mai slabe regiuni, în special.

Nivelul de investiții în creșterea economică și crearea de locuri de muncă a fost proiectat pentru a permite tuturor regiunilor să concureze eficient pe piața internă.

Cu toate acestea, ca urmare a extinderii și a globalizării, preocupările legate de aprovizionarea cu energie, declinul demografic, schimbările climatice și, mai recent, recesiunii mondiale, politica a evoluat, în etape, ca un element-cheie pentru a răspunde acestor noi realități.

Prin Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) și Fondul Social European (FSE), cunoscute sub numele de Fonduri structurale, precum și Fondul de coeziune, s-a hotărât investiția în mii de proiecte la nivelul tuturor regiunilor europene în vederea realizării obiectivelor care vizează promovarea coeziunii economice și sociale prin reducerea acestor disparități între statele membre și regiunile acestora.

Estonia a aderat la Uniunea Europeană la 1 mai 2004, încadrându-se cu toate cele 15 regiuni ale sale în obiectivul convergență.

Cu un buget de 3,47 miliarde € pentru 2007-2013, politica de coeziune reprezintă cea mai mare sursă de sprijin financiar de la UE.

Pentru perioada de programare 2007-2013, asistența structurală, sub Cadrul Național Strategic de Referință al Estoniei, este implementată prin trei programe operaționale cu un buget de 3,4 mld. EURO, contribuția din FEDR, FC și FSE.

La sfârșitul anului 2012, suma contractată a fost de 3,11 mld. EURO, însemnând o rată de contractare de 91%, iar rata de plată a fost de 59%, aproximativ 2,02 mld. EURO. Fondurile UE-cap de locuitor au fost de 2,541 EURO, ceea ce este cu mult peste media ECE (conform raportului de progres KPMG). (EU Funds in Central and Eastern Europe, Progress report 2007-2013, KPMG, 2014)

Cele 3 programe operaționale sunt (Fig.1):

- PO Dezvoltarea Resurselor Umane
- PO pentru Dezvoltarea mediului economic
- PO pentru Dezvoltarea mediului de viață

Domeniile vizate:

- Educație- buget 66,6 mil EURO (2007-2013), 56,4 mil EURO din Fondul Social European, și 10 mil EURO cofinanțare națională.
- Economie energetică
- Antreprenoriat și turism
- Creșterea capacității administrative
- Piața muncii- alocare UE 116,8 mil EURO
- Societate informațională
- Protecția mediului
- Dezvoltare regională
- Cercetare și dezvoltare
- Bunăstare și sănătate
- Turism

Programul Operațional Dezvoltarea Resurselor Umane în Estonia

Cuprinde 11% din bugetul UE pentru perioada 2007-2013, cu o sumă de 383,730.011,14 EURO, vizând următoarele axe prioritare [5]:

- Învățarea pe tot parcursul vieții
- Dezvoltarea resurselor umane pentru cercetare și dezvoltare tehnologică
- Viața profesională de bună calitate și durată
- Cunoștințe și abilități pentru antreprenoriat inovativ
- Capacitate administrativă
- Asistența tehnică - orizontală

Alocarea financiar pentru 2007-2013, PO Dezvoltarea Resurselor Umane este de 383,73 mil EURO, până la 31.12.2012 realizându-se pl și în valoare de 68,83%.

Rezultatele politicii de coeziune 2004-2006
În perioada 2004-2006, datorit asistenței din Fondurile Structurale:

- au fost create 5 600 de noi locuri de munc , precum i 650 de noi companii.
- Mai mult de 1 650 de întreprinderi mici i mijlocii (IMM-uri) au primit sprijin.
- În sectorul de mediu, fondurile structurale au fost utilizate pentru îmbun t țirea a 126 de infrastructuri municipale, 13 de hectare de gropi de gunoi au fost renovate.
- au fost renovate 85 km de drum. Un total de 39 de proiecte au fost aprobate de c tre Comisia European perioada 2000-2006.
- Pân în 2007, produsul intern brut (PIB) pe cap de locuitor în Estonia a crescut pân la 68% din media UE-27, de la 43% la începutul anului 2004.

Rezultatele politicii de coeziune 2007-2013

Estonia se g se te în prezent pe primul loc în absorbția fondurilor europene, conform raport KPMG, având o rat de accesare de 77% i o rat de contractare de 96% (pâna la 32 decembrie 2013). Este urmat de Lituania- 74% rata de contractare i 99% rata de plat i Polonia- 74% rata de contractare i 95% rata de plat .

Pentru perioada 2007-2013, Estonia a primit o alocare financiar de 3,456 mld EURO, respectiv 3,404 mld. Euro pentru obiectivul Convergența și 52 mil Euro pentru Cooperare teritorial .

Pentru primul obiectiv, convergența, finanțat din FEDR, i destinat regiunilor unde PIB/loc este mai mic de 75% din media UE, Estonia a avut următoarele programe operaționale:

- Programul Operațional Dezvoltarea Resurselor Umane (11%)
- Programul Operațional pentru Dezvoltarea mediului economic (45%)
- Programul Operațional pentru Dezvoltarea mediului de viață (42%)
- Se adauga Asistența tehnic - program orizontal finanțat cu 2%.

Totodata, Estonia participa la apte programe de cooperare teritorial (FEDR), astfel:

- Doua programe de cooperare transfrontalier : Estonia - Letonia i programul Central Baltic (cu Finlanda, Letonia i Suedia);
- programul transnational "Regiunea Marii Baltice" care implic nou state membre ale UE, plus Rusia i Belarus;

- Estonia ia parte la toate cele patru programe de cooperare interregionala (bugetul total pentru toate statele membre UE-27: 443 mil. €): INTERACT II (sprijin pentru cre terea eficienței și eficacității programelor de cooperare teritorial), URBACT II (program european care faciliteaz schimbul de informații în vederea promov rii dezvolt rii urbane durabile), ESPON (rețea de observare pentru amenajarea teritoriului) i INTERREG IVC (promoveaz schimbul de experiență și de bune practici între regiuni).

Suedia este unul dintre partenerii Estoniei în cooperarea transfrontaliera.

Coform Raportului Cohesion Policy and Estonia, iunie 2014, principalele domenii de intervenție ale Estoniei pentru perioada 2007-2013 au fost: protecția mediului

- dezvoltarea regional : investițiile în infrastructura de transport
- cercetare, dezvoltare i inovare
- instruire i educație.

Trebuie mentionat faptul ca dezvoltarea rural i politica în domeniul pescuitului au fost acțiuni complementare, fiind finanțate din FEADR și FEP.

Raportat la cele 4 domenii principale, Estonia i-a propus:

- În domeniul protecției mediului: îmbun t țirea mediului i promovarea dezvolt rii durabile-pân în 2010, cu o valoare alocat de peste 1 miliard €
- În domeniul dezvolt rii infrastructurii- Estonia va investi o cincime din bugetul sîu comunitar(682 de milioane €) in infrastructura de transport i imbun t țirea accesibilit ții prin dezvoltarea transportului public i îmbun t țirea conectivit ții i siguranței. Cel puțin patru proiecte feroviare i rutiere i cel puțin trei rețele trans-europene de transport vor fi sprijinite (TEN-T)
- Investițiile vor reduce timpul de c l torie i vor crește gradul de utilizare a transportului public
- În domeniul cercet rii, dezvolt rii i inov rii, finanțarea europeană va fi direcționat spre informare i tehnologii de comunicare (TIC), biotehnologii, materiale tehnologii, energie, servicii de s n tat, de protecție social i de protecție a mediului. Estonia va investi peste 822 milioane € în cercetare, dezvoltare i inovatie. Ca urmare, 25 000m² ai instituțiilor de cercetare i dezvoltare i 12 000 m² de instituții de învățământ superior vor fi construite sau

modernizate și 800 de noi locuri de muncă în cercetare și dezvoltare create.

- În domeniul instrucției și educației-Estonia i-a propus să reorienteze economia pentru creșterea industriei bazate pe cunoaștere, fondurile europene urmând a fi utilizate pentru creșterea ratei de ocupare în rândul tinerilor și persoanelor vulnerabile,
- Pe lângă cele 4 domenii principale, o importanță deosebită o are totodată dezvoltarea mediului de afaceri (alocare pentru IMM-uri de 194 mil. €), investițiile având ca scop creșterea numărului de companii exportatoare.

Rezultatele conform Cohesion Policy and Estonia (Cohesion Policy and Estonia, iunie 2014)

- au fost create peste 9000 de locuri de muncă;
- au fost sprijinite peste 1600 proiecte de cercetare și dezvoltare tehnologică (CDT). Ca urmare, au fost construite sau modernizate aprox. 21 000 m² pentru instituții de cercetare și dezvoltare și 28 000 de m² pentru instituții de învățământ superior (fata de 25 000m² din cât i-a propus, respectiv 12 000 m²)
- peste 400 de proiecte de cooperare între întreprinderi și instituții de cercetare puse în aplicare;
- investiții în eficiență energetică în sectorul locuințelor ce au dus la o rată de economisire de 39% în 600 de cladiri (care acoperă 22 100 de apartamente);
- aprox. 2 000 km de bandă largă construită, cu un impact asupra a 60 000 de gospodării (10% din populația estonă), 14 000 de companii și 500 de instituții publice;
- infrastructura de transport îmbunătățită, exemplu: investițiile în căile ferate din material rulant, investiții în reconstrucția liniei de cale ferată Tallinn-Tartu;
- investiții în infrastructura de sănătate, facilitarea accesului la asistență medicală de înaltă calitate;
- 96 proiecte de sprijin pentru gospodărirea apelor.

Numai din Fondul Social European s-au investit aproape 400 de milioane € pentru a îmbunătăți perspectivele de angajare a peste 775 000 de participanți în cadrul proiectelor PODRU, care au beneficiat direct de miliarde de sprijin. Totodată, peste 67 de 000 de persoane au fost instruite prin cursuri de formare pentru adulți, din care aprox. 20 000 de funcționari din sectorul public și 8 100 de angajați ai ONG-urilor. De miliarde FSE au beneficiat totodată mii de persoane cu

handicap, alte persoane vulnerabile, programul oferind consiliere, orientare, subvenții pentru deschiderea de mici afaceri etc, în total numărându-se peste 200 000 de beneficiari ai FSE.

Telecomunicațiile și IT-ul în Estonia

- 69% din populația cu vârste între 6 și 74 de ani sunt utilizatori de Internet
- 58% din gospodării au acces la Internet
- Toate colile din Estonia au acces la Internet.
- Toate orașele și satele din Estonia sunt acoperite de o rețea de puncte cu acces liber la Internet
- Există peste 1.100 de puncte în toată țara cu acces fără fir la Internet:
- Veniturile pot fi declarate via Internet la Tax and Customs Board. În 2008, 88 % din aceste declarații au fost făcute via Internet
- Cheltuielile bugetare pot fi urmărite via Internet în timp real
- Ședințele de guvern se țin pe sistem web
- Întreaga Estonie este acoperită de o rețea de telefonie mobilă digitală
- Prima țară din lume ce a introdus votul online

Date statistice

Evoluția PIB/loc în Estonia înainte și după aderarea la UE- reflectă o îmbunătățire a nivelului de trai după aderarea la UE. (Tabel nr 1)

Rata somajului (European Employment Observatory, EEO Review) în Estonia a cunoscut una dintre cele mai puternice fluctuații, de la 10,1% în momentul intrării în UE la 5,9% la sfârșitul primei perioade de programare, pentru ca în perioada următoare să crească vertiginos de la 4,6% în 2007 la 16,7% în 2010, impactul crizei economice fiind evident asupra acestui indicator, urmând ca în perioada 2011-2013, rata somajului să se stabilizeze, rămânând la 8,6% (față de 10,8%-media UE28) (Tabel nr.2)

Rata de ocupare a cunoscut asemenea fluctuații în perioada 2009-2011 din cauza crizei (Tabel nr 3) Veniturile, economiile și împrumuturile nete / împrumut - preturi curente- exprimate în mil EURO, au avut o creștere continuă, ajungând aproape să se dubleze pe parcursul celor 10 ani de la aderare. (Tabel Nr.4)

Exporturile de bunuri și servicii cu statele UE și state terțe- în mil Euro-Conform Bank of Estonia, „în 2012, 73% din totalul schimburilor comerciale Estonia a fost cu țările membre ale UE. Principalii parteneri comerciali ai Estoniei sunt Finlanda, Suedia, Rusia și Letonia.” (Tabel Nr. 5)

Concluzii

Estonia a cunoscut o dezvoltare rapidă în utilizarea fondurilor europene 2007-2013. Stabilirea eficientă a priorităților naționale, susținerea beneficiarilor prin asigurarea cash-flow-ului necesar cofinanțării, informarea și consilierea la nivelul celor 15 regiuni a potențialilor solicitanți de fonduri a dus la o creștere a încrederii utilizatorilor în susținerea financiară a UE, generând rezultate sustenabile în mediul de afaceri, educațional și social. Integrarea în UE a Estoniei a reprezentat astfel un important pilon de creștere socio-economică.

Mulțumiri

Această lucrare a fost cofinanțată din Fondul Social European, prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2013-2020, proiectul POSDRU 159/1.5/S/134197 "Performanță și excelență în cercetarea doctorală și postdoctorală în domeniul științelor economice din România".

Bibliografie

- [1] Estonia http://ro.wikipedia.org/wiki/Estonia#cite_note-HDI-2
- [2] „Human Development Report 2011”. Națiunile Unite. 2011. <http://hdr.undp.org/en/reports/global/hdr2011/>. Accesat la 14 august 2011.
- [3] Press Freedom Index 2011-2012 - Reporters Without Borders”. <http://en.rsf.org/press-freedom-index-2011-2012,1043.html>. Accesat la 25 noiembrie 2012.
- [4] EU Funds in Central and Eastern Europe, Progress report 2007-2013, KPMG, 2014
- [5] Cohesion Policy and Estonia, iunie 2014 http://ec.europa.eu/regional_policy/information/cohesion-policy-achievement-and-future-investment/factsheet/estonia_en.pdf
- [6] European Employment Observatory, EEO Review: Long-term unemployment, july, 2012 Estonia.eu

Anexe

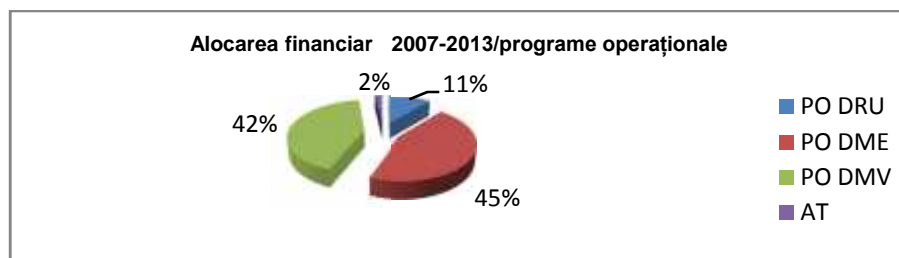

Fig. 1. Alocarea financiară a UE 2007-2013/programe operaționale pentru Estonia

Tabel Nr 1

Evoluția PIB-ului în Estonia.- Sursa Eurostat

2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
50	55	57	62 ^b	66	70	69	64	64	69	71	72

^b=break in time series

Tabel nr.2

Evoluția ratei somajului în Estonia- Sursa Eurostat

2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10.1	8.0	5.9	4.6	5.5	13.5	16.7	12.3	10.0	8.6

Tabel Nr.3

Evoluția ratei de ocupare în Estonia- Sursa Eurostat

2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
64.3	66.0	67.3	69.7	72.5	72.6	72.9	69.0	65.9	67.8	69.4	70.1

Tabel Nr. 4

Evoluția veniturilor în Estonia

2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
9,692.2	11,189.1	13,396.2	16,071.3	16,239.5	13,973.4	14,530.4	16,197.5	17,460.1	18,613.4

Tabel Nr. 5

Evoluția exporturilor în Estonia

2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
9,219.1	9,556.8	9,651.0	7,599.9	9,225.6	11,101.1	12,148.0	12,478.5